

DÍL II. (léta 1918–1945)

Pro menší množství informací o knihovně v předválečné a válečné době jsem se rozhodla doplnit kroniku knihovny i o některé historické události naší obce. Myslím, že to nebude nikomu vadit, protože některé události si připomínáme dodnes.

Dne 28. října 1918 po porážce rakousko-uherské armády na italské frontě byla prohlášena samostatnost československé republiky. Národ přijal prohlášení své samostatnosti s nadšením.

Dne 14. listopadu 1918 na schůzi Národního shromáždění byl prof. T. G. Masaryk jednomyslně zvolen prezidentem.

11. října 1918 se vrátil z ruského zajetí správce školy Ant. Novák a dne 16. listopadu 1918, po více jak čtyřleté přestávce se opět ujal vedení správy zdejší školy a vyučování. Dne 5. září 1914 za světové války nastoupil na vojenskou službu.

Žákovská knihovna

Žákovská knihovna během války velmi utrpěla. Knihy byly poztráceny, zničeny a potrhány, takže jich zbylo jen velmi málo. Aby měly děti co číst, ve školním roce 1919/20 zakoupil správce školy 40 knih. Knihy byly částečně v papíře svázané, částečně nesvázané.

V následujícím školním roce 1921/22 byla žákovská knihovna rozšířena zakoupením dalších 16 knížek, které byly ihned vyvázány. Kromě toho bylo vyvázáno ještě 23 knih jiných, takže tím bylo umožněno půjčování knih žákům, kteří tolik toužili v poválečné době po četbě. V letech válečných byla knihovna téměř zničena.

Dětské divadlo 1921

20. března 1921 sehráli žáci třebětické školy dětské divadlo „Pro tatíčka prezidenta“ od Jar. Průchy. Odpoledne bylo představení pro děti, večer se hrálo pro dospělé. Divadlo mělo velký úspěch. Na odpolední představení přišlo kromě domácích dětí mnoho žáků z Ostojkovic, Louky i ze vzdálených Budíškovic se svými učiteli.

Obecní knihovna

Roku 1922 rozhodl starosta Třebetic Ant. Laudát, že by umístění obecní knihovny bylo nejvhodnější ve škole. Starosta předal správci školy částku 155 korun, která připadla podle rozpočtu na rok 1922 na zřízení obecní knihovny. Za celý obnos zakoupil správce školy 13 knih nevázaných, jejichž seznam uvedl v zápisní knize knihovny učitelské. Vazba knih stála 69 korun.

Postavení pomníku obětem světové války

V roce 1922 byly sebrány dobrovolnou sbírkou peníze na pomník, doplněnou výtěžkem z pořádaných divadel. Do základů na betonovou rovinu, pod nejspodnější žulový kámen uložil správce školy Ant. Novák pamětní list, v němž uvedl, kdo se přičinil o postavení pomníku, kdo od nás i z okolí padl ve válce a kde. Také je tam uložen pořad slavnosti svěcení pomníku.

V neděli 14. května 1922 konala se pak slavnost svěcení pomníku po padlých vojínech z Třebetic a Manešovic i známých z okolí.

Roku 1924 jelo patnáct žáků třebětické školy do Znojma k uvítání pana prezidenta T. G. Masaryka.

1. červenec 1925 byl přejmenován název obce z Třebetic na Třebětice.

Roku 1927 byly zakoupeny učební pomůcky: nové mapy a obraz Návrat emigrantů do vlasti.

Žákovská knihovna

V roce 1927 bylo do žákovské knihovny zakoupeno a vyvázáno 8 nových knih. V následujícím roce 1928 zakoupila místní školní rada 12 nových knih. Některé knihy byly dvojčísla.

20. května 1928 oslavil sbor dobrovolných hasičů slavnost 30letého založení sboru a zároveň 10 let založení republiky.

17. července 1928 uhodil blesk do štítu kolny Volnara Josefa, zapálil veřeje dvířek a zabil svini.

V sobotu večer 8. října 1928 pocítili v Třebeticích zemětřesení. V několika domech slyšeli lidé otřesy nábytku a oken.

Tento rok byl také velmi suchý a hodně škod způsobily housenky můry gama. Na řepách, hrachu a jiných luskovinách.

Zima 1928/29 byla velmi krutá, napadlo hodně sněhu, který celou zimu neslezl. V některých místech v republice byl mráz až -41 stupňů.

Správce školy Ant. Novák, který působil na třebětické škole 26 let, odešel 1. září 1929 na vlastní žádost na odpočinek do Jemnice, kde měl vlastní dům. Novým správcem školy se stal Evžen Tkaný.

V roce 1930 proběhla elektrifikace Třebetic.

Školský rozhlas

Roku 1931 pořídil správce školy Ev. Tkaný do školy rádio. Celkový náklad činil 50 korun. Dětem se novinka líbila. Slyšely mnoho nového, poučného, reportáže, písně a novinky ze světa. Školský rozhlas poslouchaly děti každý pátek od 10:30 h do 12:00 h.

V tomto školním roce byla do školy pořízena i nová školní kamna.

Praktické vaření

Ve školním roce 1934/35 byl postaven ve II. třídě stolní sporák a žákyně 6.-8. ročníku se učily praktickému vaření. O vaření byl velký zájem. Vařila se jídla bez masa i s masem.

Vánoční besídka

Dne 22. 12. 1935 pořádala školní mládež pod vedením svých učitelů vánoční besídku s bohatým programem. Besídka se pořádala v hostinci pana Lad. Bastla. Besídka se velmi vydařila. Na dobrovolném vstupném se vybralo 170 korun.

Motorová stříkačka

Sedmého února 1936 koupil sbor dobrovolných hasičů novou motorovou stříkačku od firmy Stratílek z Vysokého Mýta. Žactvo na ni věnovalo 112 korun z výtěžku vánoční besídky.

Úprava návsi v naší obci

V březnu 1936 zakoupila obec 76 mladých lip od pana Stehlíka z Ostojkovic, prostřednictvím včelařského spolku v Jemnici. Obecní zastupitelstvo rozhodlo, že se stromy vysází na náves. Staré stromy byly veřejnou dražbou prodány a pokáceny.

Půjčování knížek z žákovské knihovny:

1. 11. 1931 - 1. 4. 1932 si vypůjčilo 19 žáků 157 knížek

1. 11. 1932 - 1. 5. 1933 půjčeno 24 žákům 296 knížek

1933–1934 si vypůjčilo 41 žáků 416 knížek

1934–1935 bylo zapůjčeno 39 žákům 461 knížek

1935–1936 si 41 žáků půjčilo 628 knížek

Revize učitelských a žákovských knihoven

V roce 1939 byla vykonána revize učitelských a žákovských knihoven.

Z učitelské knihovny podle seznamu MŠANO byly vyřazeny tyto knihy:

Trnka – Jeleň Rukověť branné výchovy

Metodika branné výchovy na školách národních

Vlad. Mervart Branná výchova na škole národní

Jar. Fr. Urban Prezident Dr. Eduard Beneš

Z žákovské knihovny:

Ivan Šmeljov Proti odvěké křivdě

Jmenované knihy byly zabaleny a opatřeny úřední pečeti. Byly uschovány ve školním archivu. Současně byl vydán zákaz půjčování knih z těchto knihoven až do ukončení revize. Zákaz byl odvolán 17. ledna 1940 v Mor. Budějovicích.

(MŠANO – ministerstvo školství a národní osvěty existovalo v Československu a Protektorátu Čechy a Morava v letech 1918–1948).

Protektorát Čechy a Morava

V úterý 13. března 1939 odjeli prezident republiky Dr. E. Hácha a ministr zahraničí Dr. Chvalkovský na poradu k vůdci německé říše A. Hitlerovi do Berlína. Při této poradě odevzdal prezident Čes. republiky osud českého národa do rukou říšského kancléře A. Hitlera.

Příště: DÍL III. (léta 1945–1989)